Morvai Krisztina EP képviselő nyílt levele Polt Péter Legfőbb Ügyészhez

Tisztelt Dr. Polt Péter Legfőbb Ügyész Úr!

Az egész országot megrázó vörösiszap-katasztrófa ügyében 2017. január 23-án kerül sor a másodfokú büntetőeljárás megkezdésére, pontosabban a másodfokú tárgyalásra. Mint ismeretes, első fokon a bíróság – a közvélemény megrökönyödésére – minden vádlottat minden vádpont vonatkozásában felmentett. Európai parlamenti képviselőként és bírói szakvizsgával, valamint PhD. fokozattal is rendelkező büntetőjogászként meggyőződésem, hogy a majdani jogerős ítélet precedens értékű lesz Magyarországon avonatkozásban, hogy a hatalmas tőkeerejű, óriási profitot realizáló, ám veszélyes tevékenységet folytató üzemek, mint jogi személyek mögött álló természetes személyek (magánszemélyek) büntetőjogi felelőssége hogyan alakul. Ennek igen nagy jelentősége van a mindenkori kiszolgáltatott emberek számára, akik a potenciálisan hatalmas károkat okozó tevékenységek áldozataivá válhatnak, éppúgy, mint hazánk természeti környezete.

Precedens értékű lesz az ítélet abban, hogy az egyes cégvezetők illetőleg a cégeknél dolgozó szakemberek milyen szabályok betartására kötelesek a veszély, illetve a kár megelőzése, elhárítása érdekében. (Mint ismeretes: az elsőfokú „vörösiszap-ítélet” gyakorlatilag azt állapította meg, hogy „semmiféle” ilyen szabály vagy kötelezettség nem terheli az ilyen személyeket – büntetőjogi értelemben.) Hasonlóképpen precedens-teremtő lesz az ítélet avonatkozásban, hogy büntetőjogi értelemben milyen „gondossági mérce” az, amelyet az ilyen személyekkel szemben a büntetőjog támaszt.

Mindezekre tekintettel feltételezem, hogy az ügyészség hatalmas „erőkkel” készül a január 23-i tárgyalásra és az azt követő perbeli cselekményekre.

A tárggyal szoros összefüggésben szeretném megosztani Önnel a következő tapasztalatomat.

Nemrégiben részt vettem a Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd, nemzeti jogvédő ellen rágalmazás miatt folyó büntetőeljárás tárgyalási szakaszán. A büntetőügy tárgya röviden az volt, hogy a vád szerint Dr. Gaudi-Nagy Tamás egy – a 2006-os tüntetőkkel szembeni, jól ismerten számos ponton jogsértő eljárások során eljáró - ügyésznővel szemben „a becsület csorbítására alkalmas tényt” közölt a nyilvánosság előtt. Mint ismeretes, a rágalmazás a magyar büntetőjogban az egyik legenyhébben megítélendő, legkisebb büntetési tétellel sújtott bűncselekmény. Ehhez képest nagy mértékben megdöbbentem azon, hogy a vádat nem - szokás szerint - egy ügyész képviselte, hanem két, igen magas beosztású, nagy tapasztalatú, magasan képzett ügyész: Dr. Garzuly Éva, a Központi Nyomozó Főügyészség osztályvezető ügyésze, valamint Dr. Waltner Roland, a Központi Nyomozó Főügyészség főügyészhelyettese. Remélem, alappal bízhatok abban, hogy ha az ügyészség egy ilyen kis tárgyi súlyú cselekmény esetében, ilyen nagy erőkkel volt képes felvonulni, és ilyen komoly erőfeszítéseket tett a 2006-os jogtiprások áldozatainak védelmében kiemelkedő eredményeket felmutató jogvédővel szemben, bűnösségének megállapítása érdekében, akkor ezen erők többszörösét fogja felvonultatni a vörösiszap-perben. Sajnálattal állapítom meg, hogy a vörösiszap-per elsőfokú tárgyalása során – szemben a Gaudi-üggyel – egyetlen ügyész járt el, Dr. Fejes Péter személyében. (A sajtóban megjelent fényképek félrevezetőek, amikor az ügyészi pulpituson több személy látható, hiszen itt ültek a sértetti jogi képviselők is, akik természetesen nem ügyészek.) A magyar társadalom nagy része azt várja el az ügyészségtől, hogy ebben a kiemelkedő tárgyi súlyú, tíz ember halálát és hatalmas környezeti és egyéb károkat okozó ügyben a lehető legnagyobb szakmai tudással és odaadással képviselje a vádat.

Ezúton szeretném kérni, hogy legalább akkora szakmai erőket vonultassanak fel a Magyarország eddigi legnagyobb ipari katasztrófájával kapcsolatos büntetőügyben, mint egy kis súlyú rágalmazási perben. Bízom abban, hogy a hátralévő két hétben és majdan a tárgyaláson nagyobb számú, nagy tapasztalatú ügyészek erős csoportja képviseli a vádat, remélhetőleg jóval nagyobb létszámban, mint ahogy az a Gaudi-féle rágalmazási perben történt. Szeretném azt is megosztani Önnel, hogy legnagyobb megdöbbenésemre az elsőfokú ítélet anonimizált változatát sem az ügyészségtől, sem a bíróságtól nem tudtam beszerezni, holott az Európai Parlament több ízben foglalkozott és foglalkozni is fog a vörösiszap-katasztrófa következményeivel, és ezért munkám ellátásához erre szükség lett volna. Tudomásom van arról, hogy az ítélet anonimizálásra került, és azt mások megkeresésére ki is adták, tehát az érintettek személyiségi jogai nem sérülnének, ha a közvélemény megismerhetné az ítéletben foglaltakat. Úgy gondolom, hogy minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy ebben a nagy érdeklődésre számot tevő ügyben az eljárást folyamatosan követhesse, és az abban résztvevők perbeli cselekményeinek jogszerűségéről és szakszerűségéről folyamatosan meggyőződjön. Felháborítónak tartom, hogy ennek ellenőrzésétől oly módon zárják el a nagy nyilvánosságot, hogy az ítéletet „titokként” kezelik.

Köszönettel és tisztelettel:

Dr. Morvai Krisztina
európai parlamenti képviselő (Függetlenek csoportja)
jogász

Utóirat: Tekintettel levelem nyílt jellegére, itt közlöm a levélben fentebb ismertetett "Gaudi-ügyről" szóló videó összefoglalót, amelynek 0.33. másodpercétől a nyilvánosság is láthatja a kétfős erős ügyészi "team"-et, akik a tárgyalásokon elszántan képviselték a vádat. A kép összehasonlítható a vörösiszap-perrel, amelyben egy ügyész járt el elsőfokon, de reményeim szerint a vád képviselete "még a Gaudi-féle rágalmazási ügynél is" erősebb lesz másodfokon, ahol az ügyészség nagyszámú képviselőjével vonul majd fel.